

Inhoudsopgave

Woord vooraf IX

In de houdgreep van de trias? 1
De betekenis van Quint/Te Poel voor het oplossen van vermogensrechtelijke problemen omtrent databestanden

Nathalie Koopmans

1.	Inleiding	1
2.	Op de stoel van de wetgever?	3
2.1	Rechtsvormende taak rechter	3
2.2	Nieuwe rechten?	5
2.3	Tussenconclusie	7
3.	Kwalificeren van data	7
3.1	Zaak of vermogensrecht?	7
3.2	Andere invalshoek	8
4.	Probleemgerichte benadering	9
4.1	Wél in de wet geregelde gevallen	9
4.2	Overdracht/verpanding	10
4.3	Revindicatie	11
5.	Conclusie.	12

De wenselijkheid van automatische toerekening vanuit Europeesrechtelijk perspectief. 15

Simone Bregonje & Henk Oosterdijk

1.	Inleiding	15
2.	Geldend recht	15
3.	Argumenten voor en tegen automatische toerekening	17
4.	Andere toerekeningsleren	21
4.1	Toerekening op grond van schuld	21
4.2	De profijtler.	21
5.	Onze oplossing.	23
5.1	Vergelijking met Francovich	23
5.2	Toerekening op basis van voldoende gekwalificeerde schending	25
5.3	Argumenten voor toerekening op basis van voldoende gekwalificeerde schending	28

Kelderluik in de toekomst 31

De toepassing van het *Kelderluik*-arrest op kunstmatige intelligentie

Jim Deutekom & Emiel Schipper

1.	Inleiding	31
2.	Het Kelderluik-arrest.	32
2.1	Nog 50 jaar terug	32
2.2	Wettelijk kader.	33
2.3	Criteria in concreto	34
3.	Ontwikkeling in de jurisprudentie	35
3.1	Toenemende bescherming	35
3.2	Hoge Raad terughoudend	36
3.3	Effectiviteit	37
4.	Kunstmatige intelligentie (AI).	38
5.	Productaansprakelijkheid	40
6.	De maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm	43
7.	Conclusie.	45

Het *Haagse Duinwaterleiding*-arrest herzien: de ontwikkeling van het égalitébeginsel in kinderschoenen naar een zelfstandige rechtsgrond 47

Cat Haanappel & Nadèche Bergman

1.	Inleiding	47
2.	<i>Haagse Duinwaterleiding</i> : de casus	48
3.	Twee stromingen: Bregstein versus Drion.	50
3.1	Bregstein-leer	50
3.2	Drion-leer	50
3.3	Van den Bergh	51
3.4	Opvatting Hoge Raad	52
3.5	Het égalitébeginsel als rechtsgrond?	53
4.	Het égalitébeginsel.	54
5.	Rechtspraak en het égalitébeginsel: de ontwikkeling	55
5.1	Voorste Stroom	55
5.1.1	Voorste Stroom VI en <i>Haagse Duinwaterleiding</i>	56
5.1.2	Voorste Stroom VII	57
5.2	Leffers	57
5.3	Lavrijsen.	59
5.4	Harrida.	60
6.	Conclusie.	61

Bange bestuurders en onzekere rechters 63
Over de wenselijkheid van een analoge toepassing van de ernstig verwijt-maatstaf
in het externe bestuurdersaansprakelijkheidsrecht

Joris Brem & Raif Ali

- 1. Inleiding 63
- 2. Ernstig verwijt in de interne bestuurdersaansprakelijkheid 64
- 3. Ernstig verwijt in de externe bestuurdersaansprakelijkheid 69

Blaauboer/Berlips en het onderscheid tussen goederenrecht en
verbintenissenrecht 79

Jarmo Oppatja & Menno Postma

- 1. De casus 79
- 2. Inleiding 79
- 3. Duiding arrest 81
- 4. Wettelijke tussenvormen 83
- 5. Relativerende rechtspraak? 85
  - 5.1 Profiteren van wanprestatie 85
  - 5.2 Derden benadelende exoneratiebedingen 86
  - 5.3 Partijbinding en Blauboer/Berlips 87
- 6. Partijvrijheid en beperkte rechten 88
  - 6.1 Begrenzing van de partijvrijheid 89
  - 6.2 Een ‘gelijke’ behandeling 90
  - 6.3 Het grotere plaatje 91
- 7. Conclusie. 92

Van één moeder naar vier ouders. Een vergelijking tussen het *Marckx*-arrest en
het rapport van de Staatscommissie Herijking Ouderschap 95

Maud Heldens & Kyra Wunderink

- 1. Inleiding 95
- 2. Het *Marckx*-arrest 97
  - 2.1 Casus. 97
  - 2.2 Invloed op het Nederlandse recht 98
- 3. Familie- en gezinsleven 100
- 4. Staatscommissie Herijking Ouderschap 101
- 5. Invloed familie- en gezinsleven en het *Marckx*-arrest op het rapport van de
 Staatscommissie 103
  - 5.1 De wisselwerking tussen maatschappelijke ontwikkelingen en het
 recht 103
  - 5.2 Vier juridische ouders; hoe ver wil je gaan? 104
    - 5.2.1 Positieve verplichtingen. 104

INHOUDSOPGAVE

5.2.2	Belang van het kind	105
6.	Conclusie.	107

Het Keck-arrest: bezweken onder de tand des tijds? 109

Casper Schipper & Rosalie Wesselink

1.	Inleiding	109
2.	Vrij verkeer van goederen en maatregelen van gelijke werking	110
3.	Het arrest Keck.	111
4.	Criterium van markttoegang	114
5.	Convergentie	117
6.	Conclusie.	120

Meerenberg en de omissie in de algemene bepaling Grondwet 123

De Grondwet waarborgt het legaliteitsbeginsel niet voldoende

Steven ter Beke & Maarten Remmink

1.	Inleiding	123
2.	Meerenberg en latere jurisprudentie	124
2.1	Meerenberg	124
2.2	Literatuur	127
2.3	Fluoridering II en Methadonbrief	129
2.4	Tussenconclusie	130
3.	Codificatie	131
3.1	Waarde van het legaliteitsbeginsel	132
3.2	Discussie in de literatuur en jurisprudentiële ontwikkeling	133
3.3	Verbrokkeling	133
3.4	Waarborgfunctie	135
3.5	Flexibiliteit	135
3.6	Aanwijzingen voor de regelgeving	136
4.	Conclusie.	136